

**B.A. (Honours) Examination 2017**

**Semester-II**

**Sanskrit (Honours)**

**Course : H-4**

**(Kirātārjunīyam, Kādambarī)**

**Time : 3 Hours**

**Full Marks : 40**

Questions are of value as indicated in the margin

1. Translate into Bengali or Hindi or English any one of the following - 4  
(क) निसर्गदुर्बोधमबोधविकलवाः क्व भूपतीनां चरितं क्व जन्तवः।  
तवानुभावोऽयमवेदि यन्मया निगूढतत्त्वं नयवर्त्म विद्विषाम्।।  
(ख) भवादृशेषु प्रमदाजनोदितं भवत्यधिक्षेप इवानुशासनम्।  
तथापि वक्तुं व्यवसाययन्ति मां निरस्तनारीसमया दुराधयः।।
2. Explain fully in Sanskrit any one of the following - 6  
(क) तथापि जिह्वः स भवज्जिगीषया तनोति शुभ्रं गुणसम्पदा यशः।  
समुन्नयन् भूतिमनार्यसङ्गमाद्वरं विरोधोऽपि समं महात्मभिः।।  
(ख) प्रलीनभूपालमपि स्थिरायति प्रशासदावारिधि मण्डलं भुवः।  
स चिन्तयत्येव भियस्त्वदेष्टीरहो दुरन्ता बलवद्विरोधिता।।
3. 'हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः' – Who is the speaker and to whom was it spoken? What was the occasion? Give a summary of the speech in Sanskrit according to your text. 10  
or  
Attempt a critical estimate of Bhāravi's style as reflected in your text.
4. Translate into Bengali or English or Hindi any one of the following - 4  
(क) नाम्नैव यो निर्भिन्नारातिहृदयो विरचितनरसिंहरूपाडम्बरम् एकविक्रमाक्रान्तसकलभुवनतलो  
विक्रमत्रयायासितभुवनत्रयं जहासेव वासुदेवम्। अतिचिरकाललग्नमतिक्रान्तकुनृपतिसहस्रसम्पर्ककलङ्क-  
मिव क्षालयन्ती यस्य विमले कृपाणधाराजले चिरमुवास राजलक्ष्मीः।  
(ख) नवयौवनकषायितात्मनश्च सलिलानीव तान्येव विषयस्वरूपाण्यास्वाद्यमानानि मधुरतराण्यापतन्ति मनसः।  
नाशयति च दिङ्मोह इवोन्मार्गप्रवर्तकः पुरुषमत्यासङ्गो विषयेषु। भवादृशा एवं भवन्ति भाजान्युपदेशानाम्।  
अपगते मले हि मनसि स्फटिकमणाविव रजनीकरगभस्तयो विशन्ति सुखेनोपदेशगुणाः।
5. Explain fully in Sanskrit any one of the following - 6  
(क) अकारणाविष्कृतवैरदारुणादसज्जनात् कस्य भयं न जायते।  
विषं महाहेरिव यस्य दुर्वचः सुदुःसहं सन्निहितं सदा मुखे।।  
(ख) महात्मनो यस्य सुदूरनिर्गताः कलङ्कमुक्तेन्दुकलामलत्विषः।  
द्विषन्मनः प्राविशुः कृतान्तरा गुणा नृसिंहस्य नखाङ्कुरा इव।।
6. Write a full note in Sanskrit on geneology of Bāṇabhaṭṭa as you find in the introductory verses of Kādambarī. 10  
or  
Elucidate the remark 'वाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम्' with special reference to your text.